

СІЛЬСЬКИЙ (ЗЕЛЕНИЙ) ТУРИЗМ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Вступ. В умовах складних трансформаційних змін та реформування економіки України саме сферу туризму необхідно розглядати як один з основних напрямків підвищення рівня соціально-економічного розвитку. Враховуючи багаті наявні туристично-рекреаційні ресурси України: історико-культурні та етнічні надбання, сприятливі природно-кліматичні умови, різноманітні ландшафтні комплекси, саме розвиток туристичної діяльності необхідно розглядати як один з напрямків вирішення соціальних, економічних, екологічних проблем. Проте, погоджуючись з думкою [10] наявний ресурсний потенціал не знаходить раціонального використання, а більшість вітчизняних та іноземних туристів зорієнтовані на міжнародний та традиційні внутрішні види туризму (екскурсійний, лікувально-оздоровчий, історико-культурний та ін.), що обумовлює розвиток сільського (зеленого) туризму, який активно розвивається в багатьох країнах Європи. Варто зазначити, що стимулювання розвитку даного виду туризму, також обумовлюється проблемою розширення господарської діяльності населення в сілській місцевості, соціально-економічного розвитку регіонів та актуалізує питання підвищення рівня конкурентоспроможності регіонального туристичного продукту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питання розвитку сільського (зеленого) туризму присвятили свої праці вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема: В.І. Цибух, П.В. Грішевський, С.М. Ілляшенко, В.Ф. Кифяк, Т.І. Ткаченко, В.В. Головацька, В.В. Бондар, В.О. Виноградова, В.Г. Дарчук, Л.П. Дядечко та інші. У працях зазначених авторів були розглянуті особливості та переваги розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні. Визначено основні недоліки та проаналізовано потенційні можливості розвитку сільського

(зеленого) туризму в Полтавській області. Проте, дане питання потребує подальшого дослідження та обговорення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на значну кількість наукових та практичних напрацювань спрямованих на розвиток сільського (зеленого) туризму в Україні, залишається недостатньо дослідженими питання управління та організація підприємницької діяльності саме в сфері даного виду туризму, вирішенню яких і присвячена дана стаття.

Постановка завдання. Здійснюючи дане дослідження, нами було визначено особливості та доцільність розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні та в Полтавському регіоні зокрема.

Основний матеріал. В умовах трансформаційних змін та необхідності підвищення соціально-економічного рівня виникає необхідність пошуку нових конкурентних переваг та визначення найбільш ефективних напрямків розвитку територій. Все більшого значення та пріоритетності розвитку набувають соціально-орієнтовані програми, які здатні сприяти підвищенню економічного розвитку, до таких стратегічно важливих і пріоритетних галузей можна віднести туризм. Порівняно з іншими галузями сфера туризму характеризується комплексністю, системністю, яка спираючись на ефективне використання туристично-рекреаційного потенціалу території дозволить збалансувати регіональну структуру природокористування, а також сприятиме активізації суміжних галузей (транспорт, торгівлі, будівництва, охорони здоров'я тощо).

Світовий і вітчизняний досвід показує, що на ринку туристичних послуг особливої популярності набувають види туризму, які не потребують значних інвестиційних ресурсів, але мають швидкий термін окупності капіталу, зокрема: етнографічний, спортивно-пізнавальний, аграрний, екологічний, сільський (зелений) туризм тощо. Привабливість визначених видів туризму також полягає в їх екологічній орієнтованості та передбачає організацію відпочинку на природі екологічно чистих територій, відвідування місць, які мають історичний, культурно-пізнавальний, етнографічний інтерес, що має на

меті пропагування збереження навколишнього середовища. Також, розвиток визначених видів туризму повністю відповідають концепції сталого розвитку, що приваблює туристів з розвинутих країні, які підтримують соціальне та економічне зростання при збереженні екологічної безпеки [9]. Основні принципи сталого розвитку визначають забезпечення економічного зростання територій, справедливий розподілі отриманих результатів, розвиток людського потенціалу та раціональне природокористування, збереження і відновлення навколишнього середовища для майбутніх поколінь, що є досить актуальним як для України в цілому, так і для її регіонального розвитку [5]. Отже, доцільно зазначити, що на сьогоднішній день, дедалі більшої популярності, актуальності та пріоритетності розвитку набуває туризм в сільській місцевості. Нині цей вид туризму має різні назви (агротуризм [10], сільський [15], екологічний [12], екоагротуризм [2], зелений [15, 16] та інші) і серед науковців та практиків відсутній єдиний підхід до його тлумачення. Тому, ми вважаємо, за доцільне проаналізувати основні різновиди зеленого туризму (табл.1).

Таблиця 1.

Аналіз понять, що характеризують сутність відпочинку пов'язаного туристичною діяльністю в сільській місцевості

Вид туризму	Визначення
Агротуризм	відпочинковий вид туризму, зосереджений на сільських територіях, який передбачає використання сільського (фермерського) господарства з метою рекреації, освіти чи активного залучення до традиційних форм господарювання [2]. форма сільського туризму, яка безпосередньо пов'язана з селянським (фермерським) господарством, що одночасно надає послуги з проживання та харчування, знайомства з сільськогосподарською діяльністю, традиціями та звичаями регіону [9].
Зелений	туристична діяльність на території природних ландшафтів (лісопарків, гідропарків, ботанічних садів) з елементами благоустрою, де існують певні умови для короткотривалого відпочинку, збирання грибів, ягід [15]. зелений туризм передбачає діяльність, яка проходить в контакт з природою, проживання в таборах чи сільській місцевості, пов'язаний з сільськогосподарськими роботами, знайомство з життям сільських мешканців, пішохідними екскурсіями, вивченням флори і фауни та інше [14].
Екологічний	орієнтований на пізнання особливостей природи та культури [11]. подорожі в місця з відносно недоторканою природою з метою, не порушуючи цілісності екосистем, одержати уяву про природні й культурно-етнографічні особливості даної території, які створюють такі економічні умови, коли

	охорона природи стає вигідною місцевому населенню [6].
Зелений	діяльність сільського населення, що пов'язана з сільським середовищем, сільськими будинками і заняттями, що ставлять до центру уваги природу і людину. Сільський туризм не має шкідливого впливу на оточуюче середовище, на відміну від масового, і у той же час робить істотний внесок у регіональний розвиток. Він дає змогу використовувати існуючий житловий фонд і не вимагає значних інвестиційних витрат [8].
Фермерський	спеціалізований вид туризму, що носить екскурсійний характер і передбачає ознайомлення туристів з діяльністю тваринницьких ферм та іншими виробництвами в сільському господарстві [5].

Ми вважаємо, що сутність сільського (зеленого) туризму найбільш відображено і розкрито у визначенні, яке дає В.Г. Дарчук: «вид туризму, що передбачає розміщення туристів у сільській садибі для відпочинку та отримання ними відповідних послуг (традиційних основних: проживання (екологічне, культурне, історичне розташування), харчування (екологічно чисті продукти, дегустація місцевих (домашніх) страв), розваг (участь у фестивалях, ярмарках, організації традиційних свят); традиційних додаткових: робота на фермі, огороді, в саду, на скотному дворі, сіновал, рибалка, полювання та специфічних: догляд за домашніми тваринами, катання на конях, човнах, навчання народному ремеслу тощо)» [6].

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що розвиток сільського (зеленого) туризму в Україні охоплює широке коло туристично-рекреаційної діяльності, а саме: відпочинок у туристичних та курортних центрах розташованих в селищах та містечках (зелений туризм) стаціонарний відпочинок в сільській місцевості (сільський туризм), відпочинок у сільських приватних господарствах (агротуризм), а також поєднання відпочинку з заняттям екологічним сільським господарством (екологічний туризм) всебічно сприяє розвитку даного виду туристичної та рекреаційної діяльності [4]. Тобто, ці всі види туризму мають на меті відпочинок в сільській екологічно чистій місцевості та максимальне наближення до природи без нанесення шкоди екосистемі, що визначає екологічну орієнтацію визначених видів туризму та використання матеріально-технічної бази і туристичних ресурсів сільських територій.

Беручи до уваги те, що Законом України «Про туризм» серед видів туризму виділено лише сільський та екологічний (зелений) та, враховуючи відсутність необхідної статистичної звітності, що дозволила б більш чітко проаналізувати стан розвитку туристичної діяльності в сільській місцевості, пропонуємо надалі розглядати зелений туризм як сукупність агрорекреаційного, сільського, екологічного та фермерського туризму, адже нині відсутня статистика не тільки окремих видів туризму, але і зеленого зокрема.

Результати досліджень свідчать, що складна соціально-економічна ситуація в переважній більшості регіонів України, яка характеризується відтоком працездатного населення та зростання безробіття, зниження ділової активності сільській місцевості вимагає пошуку альтернативних джерел прибутку [1]. А враховуючи наявний значний потенціал для розвитку сільськогосподарської та інших видів підприємницької діяльності на селі [18] саме сфера послуг, зокрема туризм може сприяти підвищенню життєвого рівня та поліпшенню економічної ситуації в регіонах.

Отже, в умовах негативного впливу наслідків світової фінансово-економічної кризи, яка спровокувала загострення значних соціальних проблем, актуалізуються питання пріоритетності значення сільського (зеленого) туризму для розвитку Полтавського регіону. Слід погодитись з точкою зору, що позитивний вплив, розвитку господарської діяльності в сфері сільського (зеленого) туризму, на вирішення соціально-економічних проблем сільських територій полягає в: підвищенні рівня зайнятості сільського населення; надання можливості додаткового заробітку за рахунок здійснення не лише сільськогосподарської діяльності, а і реалізації продукції власного підсобного виробництва та наданні туристичних послуг. Адже саме організація сільського (зеленого) туризму дозволить розширити та активізувати сферу обслуговування, оскільки виникатиме необхідність в задоволенні різноманітних потреб туристів, що стимулюватиме розвиток інших послуг, зокрема: транспорту, торгівлі, комунально-побутових, зв'язку, організації відпочинку та дозвілля тощо [17].

Таким чином, на сьогодні сільський (зелений) туризм необхідно розглядати не лише як один з видів відпочинку, а і вид діяльності як у сфері туризму, так і у сільському господарстві, що стимулюватиме розвиток регіонів, підвищить унікальність, конкурентоспроможність регіонального туристичного продукту, за рахунок культурних, етнічних, природних особливостей кожного регіону, що в свою чергу сприятиме активізації туристичної діяльності на внутрішньому ринку. Цьому сприяє, зокрема і наявність значної кількості природних, матеріальних та етнокультурних ресурсів Полтавської області. До природних туристично-рекреаційних ресурсів доцільно віднести те, що область розташована в помірно континентальному кліматі, який характеризується достатньою кількістю тепла і вологи. Велика кількість лісів та лісо вкритих площ – 283,8 га (9,9 % території) сприяє розвитку кліматичних курортів лісової зони (Гадяч, Миргород, Велика Багачка, Ліщинівка).

Також, суттєвою перевагою є значний природно-заповідний фонд Полтавської області, який налічує 387 територій та об'єктів загальною площею 142404,2215га, що складає 4,953 % від загальної площі Полтавської області (станом на 01.04.2013р.), з них 2 природні національні парки – «Нижньосульський» та «Пирятинський» (загальною площею 30,7 тис. га.), заказники – загальнодержавного (20) та місцевого значення (155), ботанічний сад, 134 пам'ятки природи, дендрологічний парк і 6 парків – пам'яток садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення (загальною площею 51079,02 га), 4 регіональні ландшафтні парки (53028,3 га), а також 355 об'єктів та територій природно-заповідної мережі місцевого значення (90941,369 га). Наявність природно-заповідних територій свідчить про прагнення збереження природних комплексів та екологічної рівноваги в регіоні [13]. Відповідно важливе значення для розвитку сільського (зеленого) туризму є наявність відповідного матеріально-технічного забезпечення, а саме широкої мережі садиб зеленого туризму, агроосель, які дозволять надавати туристам послуги з розміщення, харчування, організації розваг і дозвілля. Загалом станом на

01.01.2014р. в Полтавській області нараховують близько 75 садіб зеленого туризму (табл. 2) [11].

Таблиця 2.

Садиби зеленого туризму Полтавської області по районах
станом на 1.01.2014 р.*

Район	Кількість садіб зеленого туризму
Великобагачанський район	5
Гадяцький район	2
Глобинський район	1
Диканський район	18
Зінківський район	2
Козельщинський район	4
Котелевський район	3
Кременчуцький район	3
Лохвицький район	2
Лубенський район	5
Миргородський район	16
Новосанжарський район	4
Пирятинський район	2
Полтавський район	7
Шишацький район	1
Усього	75

*систематизовано автором на основі [13].

Аналізуючи сучасний стан розвитку сільського (зеленого) туризму в Полтавській області, можемо визначити наявність осередків, де туристична діяльність зорієнтована на освітньо-пізнавальний, активний відпочинок в сільській місцевості без заподіяння шкоди екосистемі території (Миргородський, Деканський, Великобагачанський, Полтавський, Лубенський райони Полтавської області), проте існує значний потенціал розвитку туристичної діяльності в сфері сільського (зеленого) туризму.

Варто зазначити, що однією з переваг сільського (зеленого) туризму є популяризація української культури та можливість знайомства туристів з етнічними особливостями, сільським побутом, народними ремеслами, традиціями та культурою українського народу, що можна визначати як один з напрямків підвищення конкурентоспроможності регіону. До основних (осередків) напрямків етнічного туризму в Полтавській області можна віднести: с. Більськ (археологічна територія скіфського городища VI – III століття н.е.);

с. Степне (Полтавський музей рушника); с. Великі Сорочинці (Національний сорочинський ярмарок); с. Гоголево та с. Диканька (Гоголівські місця на Полтавщині); м. Полтава, м. Гадяч, м. Лубни, смт Велика Багачка (козацькі полкові міста, пам'ятки козацької доби); с. Великі Будища (Музей українського весілля). Також, щороку на Полтавщині проводиться більш ніж 50 фестивалів, народних фольклорних свят, конкурсів, ярмарків [13].

Результати дослідження свідчать, що розвиток сільського (зеленого) туризму в кожному регіоні України має свої особливості, що обумовлена впливом різноманітних чинників, і що дозволяє виокремлювати та формувати власні конкурентні переваги Полтавської області, які були сформовані на основі аналізу наявних туристично-рекреаційних ресурсів регіону (табл. 3).

Таблиця 3.

Чинники, що впливають на розвиток сільського (зеленого) туризму в
Полтавській області [авторська розробка]

Назва чинника	Сутність чинника
<i>Соціально-економічні</i>	Підвищення життєвого рівня сільського населення; Розвиток туристичної діяльності за рахунок пошуку нових альтернативних видів відпочинку; Залучення додаткових джерел надходження фінансових ресурсів в сільськогосподарський сектор економіки за рахунок створення нових видів діяльності сільських господарств. Розвиток соціальної інфраструктури та покращення благоустрою сільських населених пунктів.
<i>Географічні, природно-кліматичні</i>	Вигідне географічне положення; Сприятливі кліматичні умови; Наявність мальовничих природних ландшафтів та сільської місцевості (сільськогосподарські, лісові, мисливські угіддя); Різноманіття біологічних ресурсів території (флора та фауна);
<i>Рівень розвитку матеріально-технічної бази та інфраструктури</i>	Наявність мережі закладів проживання, харчування, відпочинку, садіб зеленого туризму; Транспортна та торгівельна інфраструктура; Наявність спортивних (гірськолижні бази, кінні заводи чи ферми), водних об'єктів для плавання, закладів дозвілля та відпочинку;
<i>Культурно-історичні, пізнавальні</i>	Наявність туристичних та екскурсійних об'єктів (пам'ятки історії, архітектури, місця археологічних розкопок, музеї, видатні історичні особистості пов'язані з даною територією);
<i>Екологічні, природоохоронні</i>	Рівень забрудненості навколишнього середовища; Наявність заповідних зон (заказники, заповідники, парки тощо); Зміна ставлення суспільства до екологічних проблем навколишнього середовища;
<i>Лікувально-оздоровні властивості територій</i>	Наявність лікувальних бальнеологічних ресурсів (мінеральні води та грязі) та природно-кліматичні особливості території.
<i>Національні та</i>	Наявність національних етнокультурних та побутових, релігійно-культурних

<i>етнографічні особливості території</i>	особливостей: традицій, звичаїв, обрядів, народних вірувань та ремесел, національних свят та етнографічних фестивалів.
<i>Рівень гостинності населення та наявність необхідного досвіду в організації туризму</i>	Рівень доброзичливості та гостинності місцевого населення до туристів; Рівень туристичного обслуговування у сфері сільського (зеленого) туризму; Чистота та якість облаштування зелених садиб та агроосель; Гастрономічні особливості національної кухні в окремих регіонах, а саме: харчування туристів традиційними національними стравами під час відпочинку та проведення гастрономічних фестивалів, конкурсів та свят («Свято Полтавської галушки» м. Полтава, «Свято сала» м. Миргород); Обізнаність суб'єктів, що надають послуги у галузі сільського (зеленого) туризму про особливості організації туристичної діяльності.
<i>Мета туристичної подорожі чи відпочинку</i>	Відпочинок туристів на природі, що має позитивний лікувально-оздоровчий, пізнавальний, естетичний, психоемоційний ефект для споживачів туристичного продукту (зелений туризм); Практичне ознайомлення туристів з особливостями сільського життя (сільський туризм); Відпочинок в сільській місцевості, під час якого туристи мають можливість вивчати та приймати безпосередню участь в сільськогосподарській діяльності (агротуризм); Пізнавальний, активний відпочинок у сільській місцевості без заповідання шкоди навколишньому середовищу (сільський екотуризм); Пізнавальна діяльність, активне залучення до традиційних форм господарювання, відпочинок в чистому середовищі та споживання екологічно чистого продукту (агрорекреаційний туризм).
<i>Види послуг, що пропонуються туристам</i>	Основні послуги: розміщення, харчування, транспортування. Додаткові послуги: організація екскурсій та участі туристів у фестивалях, обрядах, дійствах, деяких сільськогосподарських роботах, навчання народним промислам, збирання трав та ягід, пікніки, піші, кінні, велосипедні прогулянки, мисливство, рибальство, оренда човнів та деякого іншого спортивного спорядження для активного відпочинку на природі (велосипеди, палатки, квадро цикли та інше) тощо.
<i>Популяризація даного виду туризму</i>	Підвищення попиту міського населення на відпочинок в сільській місцевості; Високий рівень екологічного забруднення міської місцевості; Повернення суспільства до національної самобутності, прагнення до вивчення краєзнавства та національно-етнічних особливостей та народних традицій; Розвиток туризму як виду економічної діяльності малого бізнесу та приватного підприємництва в сільській місцевості; Вдале поєднання відпочинку та активної діяльності; Прагнення наближення життєвого середовища суспільства до природи.

Як свідчить практика, на сьогоднішній день, організація та здійснення діяльності в сфері сільського (зеленого) туризму має ряд недоліків, зокрема відсутність: необхідного нормативно-правового та інформаційно-рекламного забезпечення, що дозволило б налагодити оперативний взаємозв'язок між власниками зеленої садиби та туристом; ефективного навчання, підготовки фахівців з сільського туризму та перепідготовки сільських господарів, що дозволило б налагодити якісне організаційно-управлінське забезпечення даного виду туристичної діяльності; необхідного навчально-методичного забезпечення по організації відпочинку в сільській місцевості та здійсненні господарської

діяльності в сфері туризму, що дозволило б підвищити рівень якості туристичних послуг.

Незважаючи на деякі недоліки розвиток сільського (зеленого) туризму в Полтавській області має значні перспективи та переваги, зокрема: стимулювання різних сфер економіки, розширення напрямків підвищення ефективності соціально-економічного розвитку регіоні на наявних місцевих ресурсах, оптимізації регіональної структури природокористування, підвищення господарської активності в регіоні. Пропонуємо розглянути основні переваги розвитку сільського (зеленого) туризму на регіональному рівні (рис. 1).

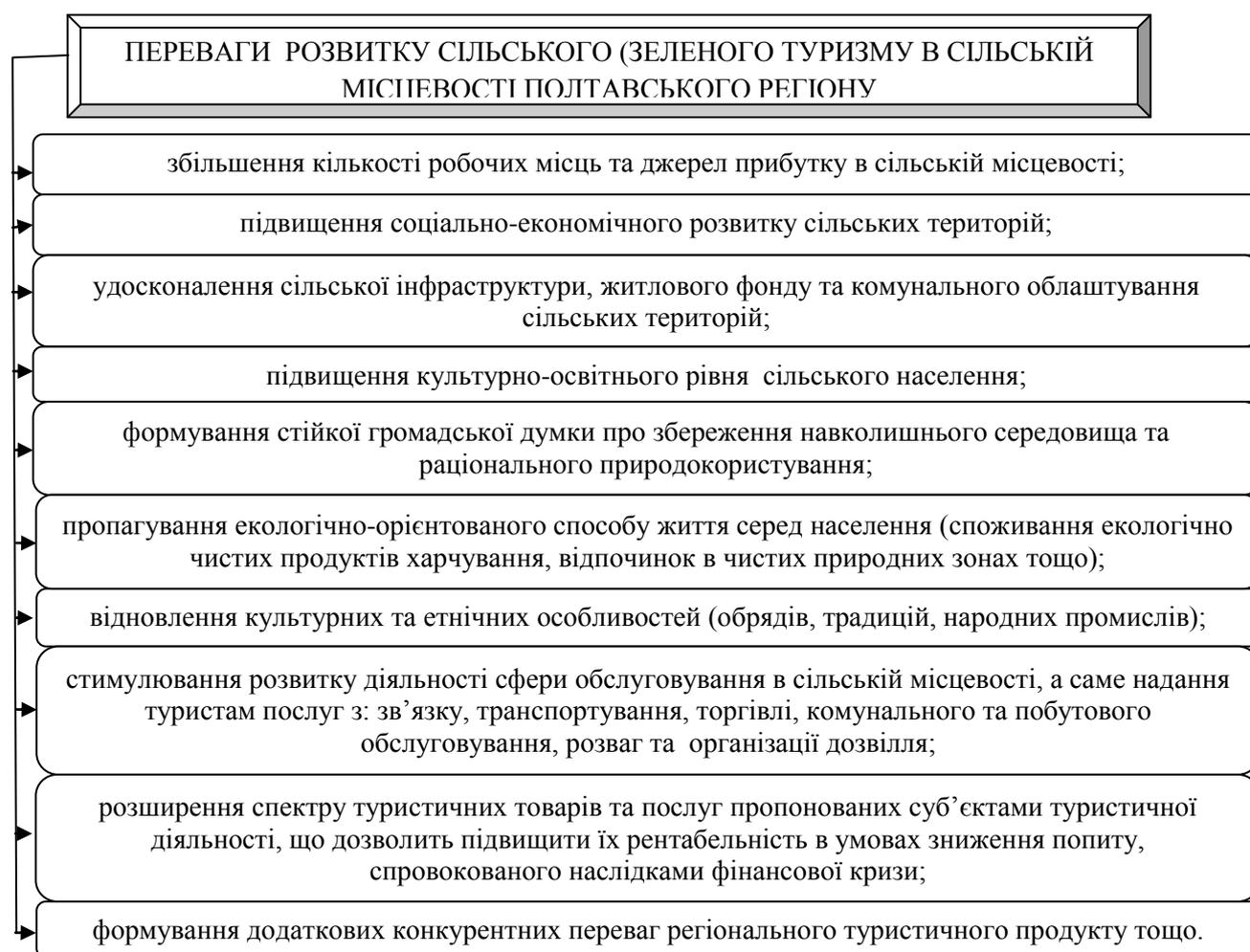

Рисунок 1. Основні переваги розвитку сільського (зеленого) туризму в Полтавській області [авторська розробка]

Висновки. Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що сприяння розвитку сільського (зеленого) туризму є перспективним та

пріоритетним напрямком туристичної діяльності, який має на меті вирішення проблем соціальних, економічних та фінансових проблем сільських територій. Спираючись на проведені дослідження, було визначено сутність та різновиди сільського туризму, обумовлено переваги та визначено недоліки його розвитку. Також, було визначено наявні туристично-рекреаційні ресурси та чинники, що впливають на сільського (зеленого) туризму в Полтавській області та визначають потенційно сприятливу можливість розвитку даного виду туристичної діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності регіону на ринку туристичних послуг. Питання розвитку сільського (зеленого) туризму в Полтавській області є досить актуальним і потребує подальшого вивчення та розвитку, що буде метою подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Андрєєва Н., Нездоймінов С., Дишловий І. Сучасна організація аграрного туризму в Україні як перспективний напрямок розвитку сільських територій / Економіст. – 2011. – № 7. – С. 25-28.
2. Биржаков М.Б. Система американского высшего и последипломного образования // Туристические фирмы. – 1996. – Вып. 10. – с.170-171.
3. Гловацька В.В. Особливості розвитку сільського зеленого туризму як підприємницької діяльності // Інноваційна економіка. – 2010. - №16.- С. 45-48.
4. Горішевський П. Сільський зелений туризм: організація надання гостинності / П. Горішевський, В. Васильєв, Ю. Зінько. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003. – 148 с.
5. Гусєв В.О., Мужилко О.О. Парадигма сталого інноваційного розвитку України // Економіка та держава. – 2011. – №9. – С.115-118
6. Дарчук В.Г. Формування стратегічних основ розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні: автореф. Дис.. на здобуття наук. Ступеня канд.. екон.наук: спец. 08.00.03. «Економіка та управління національним господарством» / В.Г. Дарчук. – Донецьк, 2014. – 21 с.
7. Екотуризм – важливий фактор стійкого розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecoyouth.freenet.uz>. – Заголовок з титулу екрану.

8. Зелений туризм – панацея чи черговий міф? / Н.В. Васильєва.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.greentour.com.ua>. – Заголовок з титулу екрану.

9. Ілляшенко С.М., Ілляшенко Н.С., Щербаченко В.О. «Зелений» туризм як один з напрямів сталого розвитку регіону / Економіка України. – 2013. – № 8. – С.33-39.

10. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Книга ЧЧІ. 2003. – 300 с.; Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2008. - 271 с.

11. Кулік А.В. Оцінка ключових факторів успіху підприємств сільського (зеленого) туризму / Економіка і регіон. – 2012. – № 4. – С. 80-82.

12. Маєвський Я. Агротуризм: poradnik для сільського господаря. – Львів, 2005. – 80 с.

13. Офіційний сайт управління з питань туризму і курортів Департаменту інфраструктури та туризму Полтавської обласної державної адміністрації». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eco-poltava.gov.ua/pzf.htm>. – Заголовок з титулу екрану.

14. Природно-заповідний фонд Полтавщини. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eco-poltava.gov.ua> . – Заголовок з титулу екрану.

15. Смолій В.А. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / Смолій В.А., Федорченко В.К., Цибух В.І. – К.: Видавничий дім «Слово», 2006.- 372 с.

16. Ткаченко Т.І. Сталый розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Ткаченко Т.І. – К.: Київський національний торговельно-економічний університет, 2006. – 537 с.

17. Черчик Л.М. Сільський туризм як ефективна форма самостійної зайнятості у трудонадлишкових регіонах / Регіональна економіка. – 2009. – №1. – С.178-182.

18. Яценко О. Стан та перспективи розвитку сільських територій центрального регіону України / Економіст. – 2012. – № 11. – С.26-30.

Розширене авторське резюме. Мета статті полягає у дослідженні сільського (зеленого) туризму як напряму розвитку сільських територій в Полтавській області та визначенні його ролі в забезпеченні конкурентоспроможності туристичного продукту регіону. Здійснюючи аналіз та узагальнюючи результати наукових досліджень багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, було розглянуто сутність сільського (зеленого) туризму та проаналізовано поняття, що характеризують сутність відпочинку пов'язаного туристичною діяльністю в сільській місцевості. Обґрунтовано привабливість сільського (зеленого) туризму для розвитку туристичної діяльності та регіону.

У результаті дослідження було встановлено, що до видів організованого відпочинку пов'язаного з туристичною діяльністю в сільській місцевості доцільно віднести: агротуризм, зелений, сільський, фермерський, екологічний туризм тощо. Визначено та обґрунтовано необхідність розвитку сільського (зеленого) туризму в регіонах. На основі проведеного аналізу туристично-рекреаційних ресурсів обґрунтовано пріоритетність розвитку даного виду туризму в Полтавській області на основі систематизації чинників, які впливають на розвиток сільського (зеленого) туризму в Полтавській області з метою формування ключових факторів успіху туристичного продукту регіону.

Основними перспективами подальших наукових досліджень у даному напрямі є визначення основних напрямів підвищення ефективності діяльності туристичних підприємств і організацій Полтавської області шляхом активізації та стимулювання розвитку сільського (зеленого) туризму в регіоні, що дозволить забезпечити довгостроковий, сталий соціально-економічний розвиток сільських територій.

Анотація. В статті розглянуто особливості розвитку зеленого (сільського) туризму в Полтавській області. Визначено сутність понять «сільський», «фермерський», «агротуризм», «екологічний», «зелений» туризм. Проаналізовано наявні туристично-рекреаційні ресурси необхідні для розвитку зеленого (сільського) туризму в Полтавській області. Визначено переваги та чинники, що впливають на розвиток зеленого (сільського) туризму в Полтавському регіоні.

Ключові слова: туризм, сільський (зелений) туризм, сільські території, садиба зеленого туризму, туристична діяльність

Makhovka Viktoriia

Rural (green) tourism as the direction of rural areas development in Poltava region

Extended Author`s resume. The aim of this paper is to study agriculture (green) tourism as the direction of rural areas development in Poltava region and to determine its role in ensuring the competitiveness of the tourism product of the region. Through analyzing and summarizing the research results of many domestic and foreign scholars, the essence of green (rural) tourism and the notion that characterize the essence of leisure-related tourism activities in rural areas was done. It was proved the attractiveness of rural (green) tourism development and tourism activities in the region.

As a result of research it was found that the types of organized recreation-related tourism activities in rural areas should advisable to include: agricultural tourism, green, rural, farm, eco-tourism and so on. It was determined the necessity of rural (green) tourism in the regions. Based on the analysis of tourist and recreational resources it was justified the priority of this type of tourism in the Poltava region based systematization of the factors that influence to the development of agriculture (green) tourism in the Poltava region to form the key factors of tourism product success in the region.

The main prospects for further research in this direction are to determine the main directions of improving the efficiency of tourism enterprises and organizations in Poltava region by enhancing and stimulating the development of agriculture (green) tourism in the region that will provide long-term, sustainable social and economic development of rural areas.

Abstract. In the article the features of green (rural) tourism in Poltava region were examined. The essence of the concepts of «rural», «farm», «agricultural tourism», «eco», «green» tourism were determined. There were done the analysis of existing tourist and recreational resources that are necessary for the development of green (rural) tourism in Poltava region. There were determined main advantages and factors influencing the development of green (rural) tourism in the Poltava region.

Keywords: tourism, rural (green) tourism, rural development, homestead of green tourism, tourism activity.

Маховка Виктория Михайловна

Сельский (зеленый) туризм как направление развития сельских территорий в Полтавской области

Аннотация. В статье рассмотрены особенности развития зеленого (сельского) туризма в Полтавской области. Определена сущность понятий «сельский», «фермерский», «агротуризм», «экологический», «зеленый» туризм. Проанализированы имеющиеся туристско-рекреационные ресурсы необходимые для развития зеленого (сельского) туризма в Полтавской области. Определены преимущества и факторы, влияющие на развитие зеленого (сельского) туризма в Полтавском регионе.

Ключевые слова: туризм, сельский (зеленый) туризм, сельские территории, усадьба зеленого туризма, туристическая деятельность